

10. prosinec - Mezinárodní den lidských práv: Ombudsman si jej poprvé připomíná v roli národní lidskoprávní instituce

10.12.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Co znamenají lidská práva a jak zaručit jejich ochranu? Mezinárodní den lidských práv upozorňuje na tyto otázky už od roku 1950. Právě tehdy jej na počest přijetí Všeobecné deklarace lidských práv vyhlásila OSN. Jde o každoroční připomínku toho, že lidská práva jsou základními kameny demokratické a spravedlivé společnosti. Česko v tom letos posílilo - od 1. července u nás na dodržování lidských práv dohlíží ombudsman v roli nezávislé národní lidskoprávní instituce.

Letošní oslava dne lidských práv má pro Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí zvláštní význam. Ombudsman si tento den připomíná vůbec poprvé jako národní lidskoprávní instituce (NHRI). *„Chceme být institucí, která nejen reaguje na porušení práv, ale která také předchází tomu, aby vůbec docházelo k jejich ohrožování,”* uvádí ombudsman Stanislav Křeček.

Při této příležitosti ombudsman zdůrazňuje, že ochrana lidských práv není abstraktní téma. Týká se každodenních situací – přístupu ke službám, jednání úřadů, rovného zacházení, podmínek v sociálních a zdravotních službách, ochrany dětí či seniorů, prevence diskriminace a mnoha dalších oblastí, které ovlivňují kvalitu života každého člověka.

Ombudsman Stanislav Křeček také připomíná : *„Lidská práva představují základní hodnoty, na nichž stojí důstojnost člověka, rovnost lidí, spravedlnost a právní jistota. V době rychlých společenských změn, digitalizace, polarizace i rostoucí nejistoty jejich ochrana vyžaduje aktivní úsilí institucí i celé společnosti.”*

Jako NHRI má ombudsman posílený mandát dohlížet na to, zda státní orgány respektují lidská práva a také zda zohledňují dopad svých plánů a kroků na jednotlivce i zranitelné skupiny. Ombudsman se tak stává novým „hlídacím psem“ lidských práv v České republice – nezávislou institucí, která nejen upozorňuje na problémy, ale také nabízí řešení, spolupracuje s mezinárodními orgány a systematicky sleduje dodržování závazků státu.

„Mezinárodní den lidských práv je pro naši instituci připomenutím toho, proč ombudsman existuje. Jako NHRI máme novou odpovědnost a zároveň účinnější možnost chránit práva lidí v České republice,” uzavírá Stanislav Křeček.

<https://www.ochrance.cz/aktualne/10-prosinec-mezinarodni-den-lidskych-prav-ombudsman-si-jej-poprve-pripomina-v-rol-i-narodni-lidskopravni-institute>